

פקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971*

פרק ראשון : פרשנות

1. בפקודה זו –

הגדרות

"משטרת ישראל" – חיל המשטרה שהוקם לפי פקודה זו;

"שוטר" – מי שנמנה עם משטרת ישראל;

"משטרה" – שוטר או שוטרים;

"המפקח הכללי" – קצין המשטרה הבכיר הממלא אותה שעה תפקידי המפקח הכללי של משטרת ישראל, לרבות סגן המפקח הכללי של משטרת ישראל;

"קצין משטרה בכיר" – שוטר בדרגת פקד ומעלה;

"מפקד משטרת מחוז" – קצין המשטרה הבכיר המפקד על המשטרה שבמחוז, לרבות שוטר או אדם אחר שנתמנה להיות מפקד המשטרה שבמחוז או בנפה או למלא תפקידיו של מפקד משטרת מחוז, כולם או מקצתם;

"מפקח" – שוטר בכל דרגה של מפקח, ולרבות מפקח משנה;

"סמל" – שוטר בדרגת רב-סמל, סמל ראשון או סמל שני;

"שוראי" – שוטר למטה מדרגת סמל שני;

"הממונה" – הממונה על המחוז;

"שופט" – שופט בית משפט שלום או שופט בית משפט מחוזי;

"השר" – שר המשטרה.

פרק שני : ארגון, תפקידים ופמכויות

2. במשטרת ישראל יהיו קציני משטרה בכירים, מפקחים, סמלים ושוטרים אחרים, הכל כפי שיוורה השר.

הרכב משטרת ישראל

3. משטרת ישראל תעסוק במניעת עבירות ובגילויין, בתפיסת עבריינים ובתביעתם לדין, בשמירתם הבטוחה של אסירים, ובקיום הסדר הציבורי ובטחון הנפש והרכוש.

תפקידי המשטרה

4. לכל שוטר יהיו כל סמכות, חסיון וחסינות הכרוכים במשרת שוטר לפי כל דין, ויטול על עצמו כל תפקיד ואחריות הכרוכים בה.

סמכות כללית של שוטרים

5. במיוחד, ובלי לגרוע מכלליות סעיף 4, יהא מתפקידו של כל שוטר –

תפקידים של שוטרים

(1) לקיים סדר בדרכים הציבוריות, ברחובות הציבוריים, במעברים, ברציפים, במקומות נחיתה, ברציפי רכבות, בנמלים, בנהרות, בתעלות, באגמים ובכל מקום שיש לציבור גישה אליו;

(2) למנוע הפרעות בשעת התקהלות או תהלוכה בדרכים הציבוריות וברחובות הציבוריים, או בסביבת בית תפילה בשעת תפילה בציבור, וכן כל אימת שדרך, רחוב, מעבר, רציף או מקום נחיתה עלולים להיות דחוסים או חסומים;

(3) ליתן דעתו על עבירות הנעברות בדרך, בכביש, ברחוב, במעבר או במקום ציבוריים;

* נקבע בועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ביום ד' באדר תשל"א (1 במרס 1971) לפי סעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948.

חוקי איי, כרך ב' פרק קי"ב, עמ' 1124; ע"ר חוט' 1, 1937; עמ' 1, 1938; עמ' 119, 1939; עמ' 29, עמ' 94; חוקי איי, כרך ב' פרק קי"ב, עמ' 37; ס"ח חשט"ו, עמ' 147; תשכ"א, עמ' 19; תשכ"ג, עמ' 86; תשכ"ה, עמ' 216.

(4) לקבל לרשותו מציאה או רכוש שאין עליו תובעים, ולנהוג בו באופן שנקבע;

(5) לעצור כל אדם שיש לו יסוד סביר לחשוד בו כי הוא מחזיק או מעביר, בכל אופן שהוא, רכוש גנוב או כל דבר שהחזקתו אינה חוקית, ולחפש בכליו ובגופו של אדם כאמור.

הגנה לשוטרים
שפעל מכוח
כתב הרשאה

6. (א) הוגשה תובענה אזרחית או פלילית, או ננקטו הליכים אחרים, נגד שוטר על מעשה שעשה בחזקת שוטר, מותר לו לטעון כי עשה את המעשה מכוח צו שניתן מאת שופט.

(ב) הטענה תוכח על ידי הצגת הצו הנחזה כחתום בידי שופט, ועל פי זה יהיה הנחבע זכאי לפסק-דין לזכותו, אפילו היה פגם בסמכותו של השופט.

(ג) אין צורך להוכיח את חתימתו של השופט אלא אם ראה בית המשפט יסוד להטיל ספק באמינותו.

(ד) האמור בסעיף זה אינו בא לפגוע בכל תרופה שהתובע זכאי לה נגד הרשות שנתנה את הצו.

מינוי לתפקיד של
קצין משטרה בכיר

7. השר רשאי למנות שוטר או אדם אחר למלא כל תפקיד מתפקידיו של קצין משטרה בכיר או להשתמש בכל סמכות מסמכויותיו, הכל בכפוף לתנאים שנקבעו.

שימוש בסמכויות
של דרגה
נמוכה יותר

8. שוטר רשאי להשתמש בכל סמכות מהסמכויות הנתונות לשוטר בעל דרגה נמוכה משלו.

תפקיד המפקח

9. המפקח הכללי יפקח על משטרת ישראל, על סדרי ניהולה ועל הפעלתה, ויהיה אחראי להשגחה על כל ההוצאות הכרוכות בה ולאפסניה שברשותה.

סמכויות
המפקח הכללי

10. המפקח הכללי רשאי –

(1) לגייס בכל עת אנשים מתאימים להיות שוטרים למילוי משרות פנויות בתוך המאושר של משטרת ישראל;

(2) להשעות שוטר שאינו קצין משטרה בכיר, להורידו בדרגה, לשחררו מן השירות או לפטר, אם הוכח להנחת דעתו שהשוטר מתרשל או בדרך כלל בלתי-יעיל במילוי תפקידיו או אינו מתאים מבחינה אחרת למלא תפקידיו; אולם מפקח לא יפטר ולא ישוחרר אלא באישור השר;

(3) למלא, על ידי העלאה בדרגה או בדרך אחרת, כל משרה בדרגה שלמטה מדרגת קצין משטרה בכיר שנתפנתה מחמת מוות, פיטורים, או סיבה אחרת.

פרק שלישי: גיוס, שחרור ואחריות לרכוש

תקופת השירות

11. כל המבקש להימנות עם משטרת ישראל ייבדק בדיקה רפואית, ומשאושר יגויס לחקופה של חמש שנים.

תקופת נסיון

12. שנים עשר החדשים הראשונים ישרת המגויס שירות נסיון ויידרש לעבור קורס אימונים; נמצא בתוך תקופת הנסיון כי הוא בלתי מתאים לתפקידיו או שאין זה מסתבר שיהיה יעיל, רשאי המפקח הכללי לצוות על שחרורו מן השירות, ומשציווה כך – יחדל המגויס להימנות עם משטרת ישראל ולא תהא לו כל תביעה כלפיה.

13. (א) כל המתגייס על פי פקודה זו יחתום על הצהרת מתגייס, בטופס שנקבע, לפני קצין משטרה בכיר שיאשרה בחתימתו.
- שבועת אמונים
- (ב) כל המשיב במזיד תשובה כוזבת לשאלה מן השאלות שבהצהרת מתגייס, דינו – מאסר ששה חדשים ופיטורים מן השירות.
14. שוטר בדרגת מפקח משנה ומעלה יישבע, עם מינויו, שבועת אמונים לפני המפקח הכללי בנוסח שנקבע.
- השוטר תמיד בתפקיד
15. שוטר, כשהוא בישראל, רואים אותו, לכל ענין שבפקודה זו, כנמצא תמיד בתפקיד, ומותר בכל עת להעסיקו בכל מקום בישראל.
- שוטר יעסוק בתפקידו בלבד
16. שוטר לא יעסוק בעבודה או במשרה חוץ מתפקידיו לפי פקודה זו, אלא אם המפקח הכללי התיר לו זאת במפורש בכתב.
- חידוש השירות
17. לא יותר מששה חדשים ולא פחות מחודש אחד לפני תום תקופת שירותו של סמל או של שוראי רשאי הוא להציע חידוש השירות, וכן רשאי המפקח הכללי להציע לו חידוש השירות; בשני המקרים רשאי המפקח הכללי, לפי שיקול דעתו, לחדש את השירות לתקופה נוספת שלא תעלה על חמש שנים, ואם בתום שירותו הנוכחי נמצא הסמל או השוראי מסיים תקופת שירות של חמש-עשרה שנה – אף לתקופה נוספת בלתי קבועה.
- תנאי התפטרות
18. סמל או שוראי לא יתפטר מן השירות ולא יסתלק מתפקידיו לפני תום תקופת ההתקשרות, אלא אם נתן למפקח הכללי הודעה על כך בכתב שלושה חדשים מראש; לא עשה כן, יהיה צפוי להיות נידון כנעדר מן השירות ללא רשות ולהפקעת כל השכר המגיע לו אותה שעה.
- הארכת שירות בשעת חירום
19. (א) השר רשאי להורות בצו לעכב, לתקופה שהיא לדעתו שעת חירום, כל שוטר, או סוג או הגדר אחר של שוטרים, אף על פי שתמה ותקופת שירותם, ולהאריך שירותם לתקופת החירום.
- (ב) שירותו של שוטר בתוקף צו כאמור יראו כחלק מתקופת ההתקשרות ולפי זה יחולו הוראותיה של ההתקשרות – למעט ההוראות הקובעות את תקופתה – והוראות פקודה זו.
- שחרור מטעמי בריאות
20. מותר לשחרר שוטר מן השירות תוך תקופת ההתקשרות, אם ועדה רפואית קבעה כי אין הוא מתאים עוד לשירות מבחינה נפשית או גופנית.
- סמכות השר
21. שום דבר האמור בפקודה זו אינו בא לגרוע מסמכות השר להרחיק שוטר בכל עת שירצה.
- אחריות כספית של שוטרים
22. שוטר יהיה אחראי לכספי הציבור שנמסרו להשגחתו או שהגיעו לרשותו; וכלי הנשק, התחמושת, הציוד, ההלבשה והאפסניה שניתנו לשימוש המשטרה שבפיקודו או לשימוש העצמי, ייזקפו לחובתו, והוא יהיה אחראי להם כלפי המפקח הכללי במקרה שאבדו, ניזוקו או הושמדו, זולת אם אפשר להוכיח להנחת דעתו של המפקח הכללי שהדבר קרה מחמת תאונה בלתי-נמנעת, מחמת גניבה שאין לייחסה לרשלנות מצדו או מחמת מילוי תפקידו למעשה.

23. מי שחדל להיות שוטר יחזיר מיד את כל כלי הנשק, המלבושים ושאר צרכים שסופקו לו לשם מילוי תפקידיו; לא עשה כן, דינו – קנס 300 לירות; השמיד או סילק חפץ מן החפצים במזיד או מתוך רשלנות פושעת, דינו – קנס כאמור ומאסר שלושה חדשים.
24. שוטר שגרים נזק לנשק, למלבוש או לרכוש אחר של המדינה או שאיבד אותם, מותר לנכות משכרו כדי כיסוי ההוצאות לתיקונו של הנזק או לחילופו של האבוד.

פרק רביעי: שוטרים שלא מן המניין

סימן א': שוטרים מוספים זמניים

25. (א) על אף האמור בפקודה זו או בתקנות שהותקנו לפיה, כל המבקש להימנות עם משטרת ישראל יכול שיגוייס לתקופה של ששה חדשים.
- (ב) מי שגוייס כאמור, ייקרא שוטר מוסף זמני, ויהיה כפוף להוראות פקודה זו וכל התקנות שהותקנו לפיה, למעט האמור להלן.
26. המפקח הכללי רשאי, בכל עת, לשחרר מן השירות שוטר מוסף זמני על ידי הודעה בכתב חודש ימים מראש.
27. שוטר מוסף זמני רשאי למסור הודעה בכתב למפקח הכללי, לא יאוחר מחודש אחד לפני תום תקופת ששת החדשים, כי אין בדעתו לחדש את השירות.
28. לא נמסרה הודעה כאמור בסעיף 27, רואים את השוטר כאילו גוייס לפי סעיף 25 לתקו-פה נוספת של ששה חדשים, זולת אם שוחרר לפי סעיף 26 או גוייס להמשך שירות לפי סעיף 11 או על פי חוזה מיוחד.
29. הוראות סעיפים 26, 27 ו-28 בדבר מסירת הודעות יחולו על כל תקופה נוספת של ששה חדשים, כאילו היתה התקופה המקורית של ששה חדשים לפי סעיף 25.
30. תקנות בדבר שכר התנהגות טובה, מענק שפות ושכר הצטיינות לא יחולו על שוטרים מוספים זמניים.

סימן ב': שוטרים לתפקידים מיוחדים ושוטרים נוספים

31. על פי בקשת אדם המבקש להעסיק שוטרים בתפקידים מיוחדים, רשאי המפקח הכללי, באישור השר, לגייס אנשים מתאימים כשוטרים לתפקידים מיוחדים על מנת שישירתו שירות מיוחד זה בלבד.
32. מי שגוייס כאמור רואים אותו, לכל דבר וענין, כנמנה עם משטרת ישראל ויהיה כפוף לכל הוראות הפקודה הזאת בדבר משמעת, סמכויות וחסינויות של שוטרים; אולם לא תהיה לו זכות תביעה כלפי הקרן הכללית של המשטרה.
33. המבקש שירותיו של שוטר לתפקידים מיוחדים ישלם לאוצר המדינה כל רבע שנה מראש כספים לכיסוי שכרו, דמי מדיו ושאר הוצאות שהמפקח הכללי יאמר שהן דרושות; אך לגבי תשלום שכרם של שוטרים כאמור העובדים בשירותה של עיריה מותר לעשות הסדרים מיוחדים.

- הפסקת שירות 34. המעסיק שוטר לתפקידים מיוחדים ומבקש להפסיק שירותו יתן למפקח הכללי הודעה חודש ימים מראש; אך רשאי המפקח הכללי, לפי שיקול דעתו, לוותר על הודעה כזאת.
- הצהרת מתגייס 35. המתגייס כשוטר לתפקידים מיוחדים יחתום על הצהרת מתגייס בטופס שנקבע, והוראות סעיף 13 יחולו עליו.
- העסקת שוטרים נוספים 36. ביקש אדם להעסיק שוטרים נוספים בחצריו או בסמוך להם, לרגל הלוויה, עינוג או חגיגה, רשאי המפקח הכללי להעמיד לרשותו שוטרים נוספים, בתשלום שייקבע.

סימן ג': שוטרים מיוחדים

- מינוי שוטרים מיוחדים 37. היה נראה שיש התקהלות בלתי־חוקית, התפרעות או הפרעת השלום, או שיש יסוד סביר לחשוד לכך, וכי המשטרה המופקדת כרגיל על שמירת השלום אינה מספקת כדי שמירת השלום, הגנת התושבים ובטחון הרכוש במקום, רשאי כל שוטר שדרגתו אינה נמוכה מדרגת מפקח לפנות אל הממונה, או אל השופט הקרוב ביותר, בבקשה שימנה תושבים מן הסביבה במספר הדרוש שישמרו כשוטרים מיוחדים במשך הזמן ובתחומים שיראה לנחוץ; הממונה או השופט ייענה לבקשה, וזולת אם ראה סיבה שלא לעשות כן.
- דין שוטר מיוחד 38. שוטר מיוחד שנתמנה כאמור רואים אותו לכל דבר כנמנה עם משטרת ישראל, יהיו לו אותן סמכויות, חסיונות וחסינויות אשר לשוטר מן המניין, והוא יהיה נתון לאותה משמעת וסר לפקודתן של אותן רשויות, בכפוף להוראות סימן זה.
- הצהרה 39. מי שנתמנה שוטר מיוחד יחתום בפני הממונה, שופט או קצין משטרה בכיר על הצהרה בטופס שנקבע.
- סירוב לשמש בתפקיד ואי־ציות 40. מי שנתמנה שוטר מיוחד ובלי הצדק מספיק לא שירת, או סירב לשירת בתפקיד זה, או לא ציית לפקודה שניתנה לו כדין לשם מילוי תפקידו, דינו – מאסר עשרה ימים או קנס 75 לירות לכל מקרה של מחדל, סירוב או אי־ציות כאמור.

סימן ד': נוטרי כפרים

- צו למינוי נוטרים 41. רשאי הממונה לצוות על מינוי נוטרים שישמרו בתחומם של כפר או קבוצת כפרים במשך זמן שראה לנכון, אם היה סבור כי הגנת הרכוש והיכול במקום, או מצב הבטחון הציבורי, התנהגות התושבים או סיבה אחרת, מחייבים לעשות כן.
- הצעת מועמדים 42. ציווה הממונה כאמור, תציע המועצה המקומית – ובאין מועצה מקומית יציעו המוכתר והנכבדים של הכפר או של קבוצת הכפרים הנוגעים בדבר – למפקד משטרת המחוז מועמד או מועמדים לנוטרים.
- מינוי 43. (א) אישר מפקד משטרת המחוז את המועמדים שהוצעו והעיד רופא ממשלתי שהם כשרים מבחינה גופנית, ימונו להיות נוטרים.
- (ב) לא אושרו המועמדים, או שלא הוצעו כאמור תוך שבעה ימים מיום מתן הצו על ידי הממונה, ימנה מפקד משטרת המחוז אנשים כשרים ומתאימים להיות נוטרים.